

ادامه از صفحه اول

نقاط تاریک بودجه ۹۸

باوجود اینکه نزدیک به سه دهه است که خصوصی‌سازی را آغاز کرده‌ایم، اما اندازه دولت هنوز بزرگ است و دستگاه‌های دولتی گاه کسر بودجه سنگینی دارند. باوجود آنکه بسیاری از مدارس و دانشگاه‌ها به اشکال مختلف خودگردان شده‌اند و شهریه دریافت می‌کنند، هنوز قشر فرهیخته از دانشگاهیان تا معلمان آموزش‌وپرورش جزء اقشار به‌شدت آسیب‌پذیر جامعه هستند و دوزارخانه آنها از کسر بودجه در رنج است. آموزگاران باید فرصت مطالعاتی و اندیشه برای تدریس را صرف شغل دوم و حاشیه‌ای کنند. در چنین جامعه‌ای نمی‌توان ادعای حرکت در فرایند پیشرفت را داشت؛ چراکه آگاهانه یا ناآگاهانه این قشر، زیر خط فقر نگه داشته شده‌اند. اگر بودجه و برنامه پنج‌ساله از یک‌سو و مورد اخیر با چشم‌انداز ۲۰ساله نسبتی با همدیگر ندارند و هر ساله بودجه سال قبل با درصدی افزایش یا کاهش مبنای بودجه سال بعد است، بهتر است دربارۀ وجود بعضی دستگاه‌ها برای بودجه‌ریزی تجدید نظر شده و تصویب بودجه نیز در مجلس کم‌دردس‌تر شود تا جریان بودجه سال بعد در هر سال، حداقل خود هزینه‌زا نباشد. اگر نمی‌تواند گره‌گشا باشد، مسئله‌افزین نشود. انتظار فرهیختگان جامعه از دولت و مجلس آن است که مملکت را با مطالعه اداره کنند، برای کشور برنامه راهبردی داشته باشند، مشخص باشد در کشاورزی، صنعت، انرژی و… به کجا می‌خواهیم برسیم، چگونه؟ و در چه زمانی؟ سازمان برنامه تبدیل به ماشین تنظیم بودجه نشود؛ بلکه متولی طراحی مسیر پیشرفت باشد و بر حرکت در این مسیر نظارت کند تا مشخص شود دستگاه‌هایی که متولیان‌ش اعضای شورای اقتصاد هستند، وفق آن عمل می‌کنند یا نه.

ادامه در صفحه ۶

خبر

معاون وزیر صنعت اعلام کرد

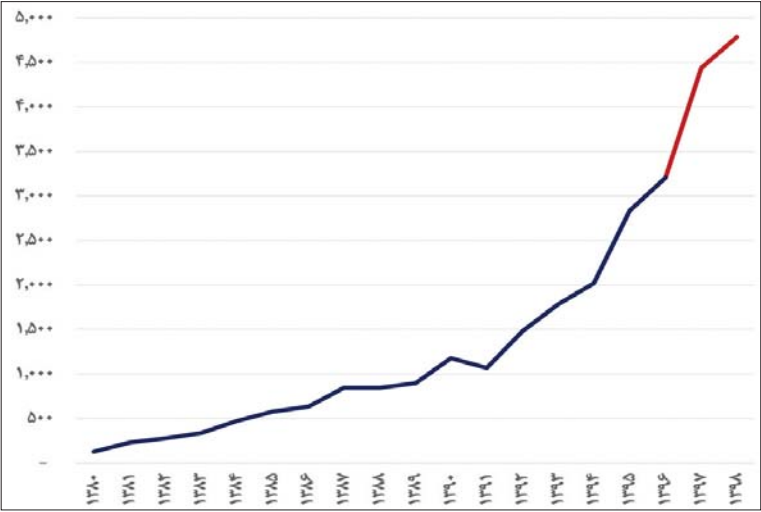
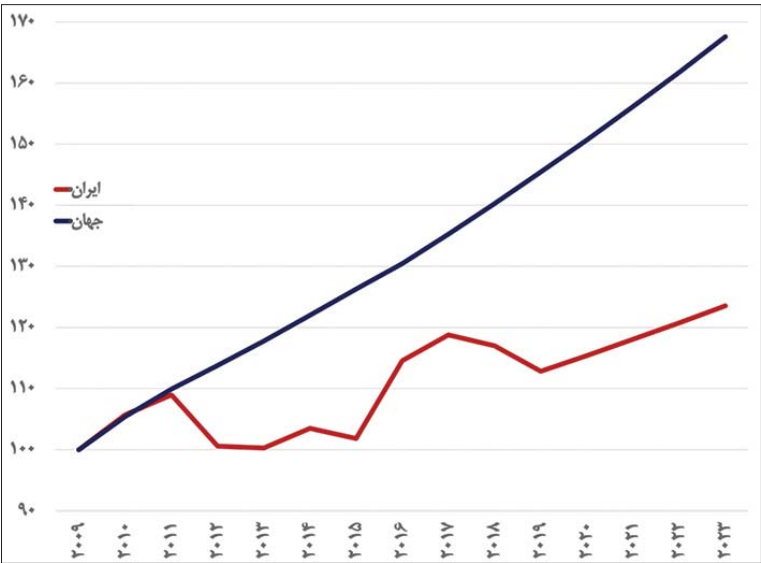
کدام خودروهای پیش‌خريد مشمول افزایش قیمت نمی‌شوند؟

● معاون وزیر صنعت گفت: برای تأمین سرمایه در گردش و بهبود وضعیت تولید دو خودروساز بزرگ کشور، دولت ۱۵ هزار میلیارد تومان نقدینگی به آنها تزریق خواهد کرد. به گزارش صداوسیما، عباس تابش، رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه دو سیما گفت: برای بهبود وضعیت تولید در دو خودروساز بزرگ کشور ۱۵ هزار میلیارد تومان به عنوان سرمایه در گردش به آنان پرداخت خواهد شد. وی افزود: افزایش قیمت خودرو در شرکت‌های تولیدکننده با هدف افزایش تولید در جهت تعادل عرضه و تقاضا، کاهش قیمت در بازار، کمک به مصرف‌کنندگان خودرو و اشتغال در صنعت خودروسازی در نظر گرفته شده است. وی گفت: خودروهای بالای ۴۵ میلیون تومان مشمول قیمت‌گذاری نمی‌شوند و شرکت‌های عرضه‌کننده باید قیمت نهایی مصرف‌کنندگان را اعلام کنند. تابش افزود: ۳۱ مرداد امسال هیچ خودرویی مشمول افزایش قیمت نمی‌شود و همه قراردادهای فروش ازجمله فروش فوری ۳۰روزه و قطعی تا این تاریخ باید به قیمت منعقد در قراردادها تحویل شود. رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گفت: براساس مصوبه ستاد تنظیم بازار، خودروسازان حق ندارند بیش از ۲۰ درصد تولیداتشان را به فروش نقدی اختصاص دهند و ۸۰ درصد باید به معوقات اختصاص یابد. تابش با بیان اینکه ایران خودرو و سایا ۳۰۰ هزار دستگاه خودرو معوقه دارند، افزود: دو خودروساز بزرگ کشور تعهد ۹۳۰ هزار دستگاه خودرو را دارند و فروش سال ۹۸ هم در این تعداد وجود دارد. یک عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس هم در ارتباط تلفنی با این برنامه گفت: باید قبول کنیم ما هنوز خودروساز کامل نشده‌ایم و همچنان مونتاژکار خوبی هستیم. محمد عزیزی افزود: هزینه‌های بنکاداری در کشور بسیار بالاست و پیش‌فروش خودرو کاری عادی برای تأمین مالی خودروسازان بوده است.

ادامه روند افزایشی نرخ مرغ در بازار

● به گزارش مهر، نرخ مرغ در ادامه روند افزایشی خود از ۱۴ هزار تومان گذشت و به کیلویی ۱۴هزارو ۲۰۰ تومان در مراکز خرده‌فروشی رسید. براساس اعلام اتحادیه پرندۀ و ماهی قیمت هر کیلوگرم مرغ گرم در عمده‌فروشی در کشتارگاه ۱۳ هزار تومان، توزیع در واحدهای صنفی ۱۳هزارو ۲۰۰ تومان، خرده‌فروشی مرغ شمال ۱۳هزارو ۷۰۰ تومان و قیمت عمده مرغ کشتار شمال در میدان بهمن ۱۲هزارو ۷۰۰ تومان است. همچنین قیمت هر کیلوگرم سینه با کتف ۲۳ هزار تومان، سینه بدون کتف ۲۴ هزار تومان و فیله ۲۷ هزار تومان است. به نظر می‌رسد مشکلات ایجادشده در واردات نهاده‌های دامی و افزایش قیمت این محصولات که منجر به افزایش هزینه تمام‌شده تولید شده از جمله دلایل گرانی مرغ در بازار است.

اقتصاد



سند مالی ۹۸، بودجه‌ای برای مردم است
یافرادستان

رانت سه گانه خصولتی‌ها

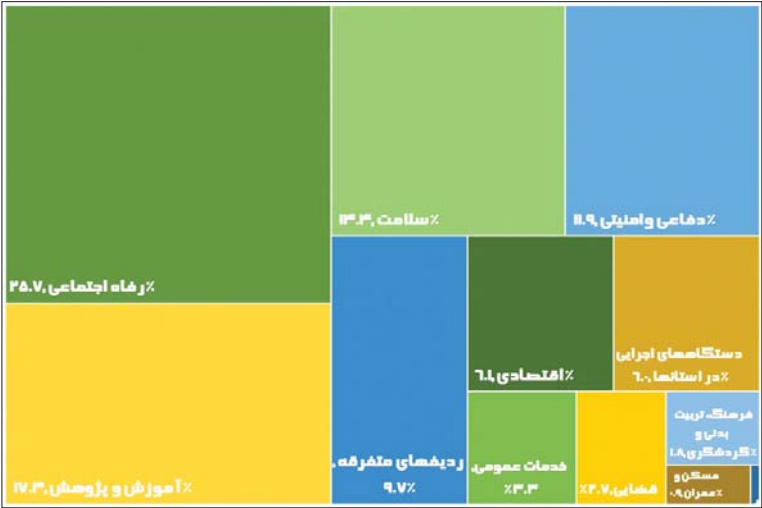
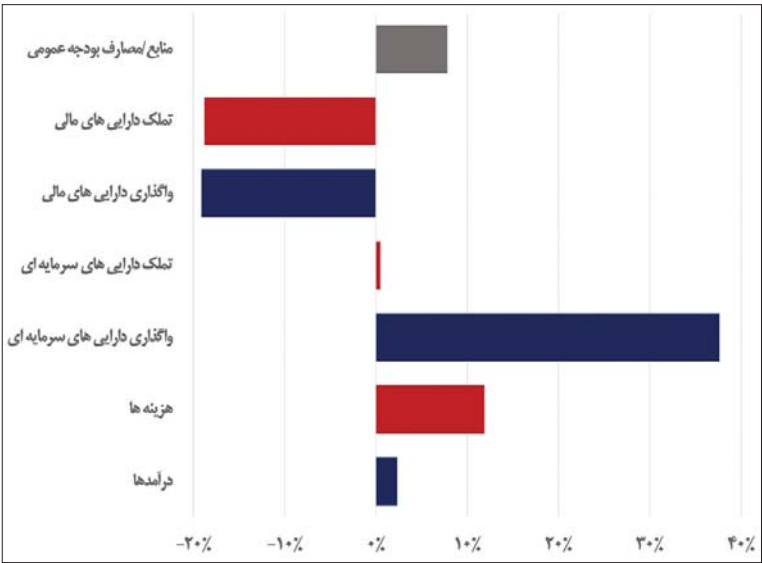
حسین ر اغفر . اقتصاددان – احسان سلطانی . پژوهشگر اقتصادی

می‌توانستند درآمدهای مالیاتی برای سرمایه‌گذاری در مخارج عمومی را فراهم کنند، اما نظام مالیاتی در خدمت نظام بانکی تنها به «ندای قدرت پول» پاسخ می‌دهد. تنها صدها هزار میلیارد تومان درآمدهای حاصل از رانت ارزی در سال جاری است، اما هیچ مالیاتی از آنها اخذ نشده است. اقتصاد ایران نه‌تنها نامتوازن است، بلکه به شدت هم نابرابر است. شکاف بین اغنیا و فقرا به شدت افزایش یافته است، درحالی‌که منافع و دستمزدهای طبقات برخوردار به شدت افزایش یافته و قدرت خرید دستمزدهای طبقات میانه و پایین به شدت کاهش یافته است. جالب است که جهانی‌شدن به عنوان دلیل این ناهمسانی معرفی می‌شود؛ اینکه چرا دستمزدها باید برای مدیران منتخب بالا رود (برای این است که طبقات فرادست سهم بالاتری از کیک اقتصاد ببرند، با این توجه که جامعه به این استعدادهای برتر نیاز دارد و برای جلوگیری از فرار مغزها!) و چرا دستمزدها برای طبقات فرودست باید پایین نگه داشته شود (با این بهانه که برای رقابت با کشورهای با هزینه پایین لازم است هزینه‌ها پایین نگاه داشته شوند، اما در اصل نیت این است که سهم فرودستان از کیک اقتصاد کوچک شود).

تلاش دولت برای نجات بانک‌های خصوصی از جیب مردم

دولت‌ها محبط کاملی برای کارکرد بانک‌ها و کسب سود توسط آنها فراهم کردند. بانک مرکزی در ۳۱ مرداد ۱۳۹۶ به بانک‌های خصوصی اجازه داد از بانک مرکزی با نرخ بهره ۱۶ درصد وام بگیرند، همه تلاش‌های دولت در جهت بانک‌های غیرمستقل از جیب مردم بوده است. امروز هم به لطف اعطای وام از سوی بانک مرکزی به بانک‌ها و حمایت‌های دیگر، آنها به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهند. بانک‌ها از بانک مرکزی وام می‌گیرند و دولت از بانک‌ها مردم هم قربانی بانک‌های خصوصی بوده‌اند که با سپرده‌های مردم علیه منافع مردم عمل کرده‌اند و هم قربانی سیاست‌های دولت. رئیس‌جمهور در ابتدای سال از وجود منابع کافی ارزی خبر می‌دهد و علت عدم تزریق ارز به بازار را حفظ ذخایر ارزی در شرایط سخت‌تر پیش‌رو اعلام می‌کند، اما در چهار دی ماه در مجلس اظهار می‌کند که به هیچ‌وجه ارزی در بساط نبوده است؛ سپس آشکار می‌شود که میلیاردها دلار – که از پیش مشخص بود به‌زودی به دلیل تحریم‌ها بسیار ارزشمندتر می‌شوند – به قیمت چهارهزارو ۲۰۰ تومان به حساب برخی افراد خاص واریز شده که این میزان از ۲۰ میلیارد دلار برآورد شده است. خبر رسوایی‌های مالی دریافت‌کنندگان این ارزها با افشای قاچاق خودرو آغاز شد؛ سپس مشخص شد ارز برای واردات دارو به مصرف واردات کالاهای لوکس رسیده، به تعداد زیادی از این افراد برای واردات گوشی همراه اختصاص یافته که با وجود خارجی ندارند، یا وارداتی نداشته‌اند یا به تعدادی که باید صورت می‌گرفت وارد نشده و همگی هم با قیمت‌های ارز بالای ۱۰ هزار تومان وارد بازار شده است. رئیس‌جمهور برای کاستن از فشار افکار عمومی به وزیر صنعت وقت (تعاون، کار و رفاه کنونی) دستور می‌دهد ظرف دو هفته درخصوص خودروهای قاچاق و تخصیص ارز برای واردات کالاهای دیگر گزارش بدهد که هیچ‌گاه چنین گزارشی منتشر نشد. میلیاردها دلار از چهارهزارو ۲۰۰ تومانی برای واردات نیازهای اساسی مردم تخصیص داده می‌شود و گوشت وارداتی که باید کیلویی ۲۰ هزار تومان به دست مردم برسد، به قیمت ۴۰ هزار تومان عرضه می‌شود و چنین است بقیه کالاهای اساسی مورد نیاز مردم که البته پیش‌تر از این، اظهارهای قاچاق آن تحت عنوان رشد صادرات داده شده بود. نظارت عمومی بر قیمت‌ها هم «ندای قدرت پول» را مدت‌هاست شنیده و به آن پاسخ داده است.

این گزارش اگرچه بر لایحه بودجه متمرکز است، تأملی است بر اشتباهات سه دهه گذشته؛ اما به شیوه‌ای دیگر یک دعوت جاه‌طلبانه به یک تجدید حیات فرهنگ سیاسی و تغییر چشم‌انداز اجتماعی است، دعوت به یک تجدید انرژی مدنی و خلافت مدنی است. نگارندگان این سطور امید دارند که این گزارش دیگران را به طرح این پرسش وادار کند که چگونه می‌توان این تجدید حیات ضروری را پیش برد. بازگشت به قانون اساسی و تعهدات دولت در برآورده‌کردن حق دسترسی به آموزش‌وپرورش همگانی، حق دسترسی به خدمات سلامت، حق دسترسی به سربزه برای عموم مردم، حق فرصت‌های برابر و عادلانه



سند مالی ۹۸، بودجه‌ای برای مردم است
یافرادستان

رانت سه گانه خصولتی‌ها

برای رشد و حق کار برای همه، گام نخست در برپایی یک اقتصاد مدنی و مردمی است که در آن سخت‌کوشی، پاداش عادلانه، احترام به حقوق همه افراد مردم، مصرح در قانون اساسی، زمینه‌های احیای یک اقتصاد اخلاقی است.

فشار مالیاتی بر اقشار ضعیف

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸، ۵۵ درصد از درآمدهای دولت را درآمدهای مالیاتی به میزان ۱۵۷ هزار میلیارد تومان تشکیل می‌دهد که ۳۳ درصد از منابع بودجه عمومی را شامل می‌شود و ۸،۶ درصد رشد نسبت به بودجه مصوب سال ۱۳۹۷ دارد. در این لایحه نسبت به لایحه مصوب سال ۱۳۹۷، مالیات اشخاص حقوقی (بنگاه‌ها) ۹ درصد کاهش، مالیات بر درآمدها ۲۷ درصد رشد، مالیات بر واردات هشت درصد کاهش و مالیات بر کالاها و خدمات ۲۴ درصد رشد دارد. در نتیجه افزایش بار مالیاتی دولت برعهده کارمندان و کارگران و صاحبان مشاغل و همچنین مصرف‌کنندگان و صنایع کوچک و متوسط قرار گرفته است. ارقام اصلی افزایش مالیات‌ها شامل مالیات مشاغل (با ۶۱ درصد رشد) و مالیات بر ارزش افزوده (با ۲۵ درصد رشد) است که مقدار افزایش این دو قلم مالیاتی بیش از کل افزایش مالیات‌ها در لایحه است. سهم مالیات‌های ثروت و مستغلات از کل درآمدهای مالیاتی لایحه فقط ۳،۷ درصد است و هنوز مالیات عایدی بر سرمایه در بین اقلام مالیاتی جایی ندارد. در مردادماه ۱۳۹۷ شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی (سه قوه) مصوبه‌ای را تصویب کرد که بر اساس آن، در صورت انتقال سود سهام به حساب سرمایه، سود شرکت‌های بورسی از مالیات معاف شوند، با توجه به این ابلاغیه، علاوه‌بر بنیادها و نهاده‌ا، اغلب صنایع بزرگ شبه‌دولتی و شبه‌خصوصی (به‌ویژه سودهده) نیز کم‌وبیش از شمول مالیات‌دهی معاف شدند که نتیجه آن در رشد منفی مالیات بنگاه‌ها در عملکرد هفت‌ماهه سال ۱۳۹۷ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ ملاحظه می‌شود. این معافیت گسترده در شرایطی اتفاق افتاده است که با توجه به دوربرابر شدن نرخ ارز، این بنگاه‌ها با افزایش درآمد فروش حدود دوربرابر و از سوی دیگر افزایش به مراتب کمتر هزینه‌های تولید برخوردار هستند. به عبارتی هزینه به ریال کم‌ارزش و فروش به دلار پرقدرت بیش از صد هزار میلیارد تومان رانت و منافع در سال جاری ایجاد کرد که با دستور شورای‌عالی اقتصادی سه قوه کم‌وبیش از مالیات معاف شد.

سهم ۱،۷ درصدی بنگاه‌های بزرگ در تأمین هزینه‌های کشور

علاوه‌بر اینها صادرکنندگان مواد خام و اولیه که در سال جاری از رانت افزایش نرخ ارز و ارزیترآز ارزی منافع کلان کسب کردند نیز دارای معافیت مالیاتی کامل هستند. در همین حال تولیدکنندگان و صادرکنندگان مواد اولیه و خام با ایجاد اشتغال پایین، مشارکت پایینی در پرداخت مالیات تأمین اجتماعی دارند. بر اساس لایحه بودجه سال ۱۳۹۸، نسبت مالیات بر درآمد بنگاه‌ها به تولید ناخالص داخلی در ایران، برای کل بنگاه‌ها ۱،۷ درصد (و بنگاه‌های خصوصی ۱،۱) درصد است و در همین حال این نسبت برای کشورهای مالزی ۶،۵ درصد، استرالیا ۴،۳ درصد، ژاپن ۳،۸ درصد، کره‌جنوبی ۳،۶ درصد، چین ۳،۵ درصد، هند ۳،۳ درصد، سوئیس سه درصد، انگلستان ۲،۸ درصد، سوئد ۲،۵ درصد و آمریکا ۲،۲ درصد است. به عبارتی بنگاه‌ها (به‌ویژه صنایع بزرگ بالادستی سودهده با رانت‌های بالا از اقتصاد)، سهم بسیار پایینی در تأمین هزینه‌های اداره کشور دارند. در زمینه مالیات‌ستانی اشاره‌ای به اخذ مالیات از درآمدها و منافع کلان مانند سود سپرده‌های بانکی یا مستغلات در لایحه بودجه نشده است. مالیات‌های مرسوم دنیا از قبیل مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات‌های املاک و مستغلات (راکد، ارث، فروش و معاملات) در ایران دریافت نمی‌شود یا نازل است. مالیات املاک و مستغلات فقط یک درصد از کل درآمدهای مالیاتی و ۰،۰۰۷ درصد از تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۸ خواهد بود که نسبت به کشورهای دیگر (با سهم ۰،۵ تا ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی) بسیار ناچیز است. فهرست انواع مالیات‌ها و عوارضی که بر املاک در دیگر کشورها وضع می‌شود، طولانی است که به عناوین کلی آنها اشاره می‌شود...

ادامه در صفحه ۶

خبر

بازنشتگان وزارت نفت کجا رفتند؟

● درحالی‌که وزیر نفت عملاً شرکت هلدینگ خلیج فارس را شرکتی زیرمجموعه شرکت‌های تابعه اصلی وزارت نفت و مشمول مصوبات دولتی می‌داند، این شرکت پس از ابلاغ قانون منع به‌کارگیری بازنشتگان در سازمان‌های دولتی به باتوق بازنشتگان تبدیل شد.

به گزارش تسنیم، شرکت هلدینگ خلیج فارس به عنوان پولدارترین شرکت بورسی ایران و صنعت پتروشیمی، یکی از بنگاه‌های اقتصادی است که اعضای هیئت‌مدیره آن را وزیر نفت تعیین می‌کند. ۴۰ درصد سهام این شرکت متعلق به سهام عدالت است و ۲۰ درصد سهام آن نیز در مالکیت شرکت ملی صنایع پتروشیمی است. مابقی سهام این شرکت هم متعلق به صندوق بازنشستگی صنعت نفت و چند شرکت دیگر است. بخشی از سهام این شرکت هم در بورس در اختیار سهام‌داران خرد است.

با این ترکیب، مدیریت و راهبری این شرکت با وزارت نفت است و وزیر نفت با تعیین اعضای هیئت‌مدیره چیش مدیران، این شرکت را هدایت می‌کند. در نامه‌ای که در ادامه آمده است، وزیر نفت تأکید می‌کند موضوع سقف حقوق شامل این شرکت نیز شده و هلدینگ خلیج‌فارس را عملاً یک شرکت دولتی قلمداد می‌کند.

با وجود این، پس از ابلاغ قانون منع به‌کارگیری بازنشتگان در سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی، دو معاون سابق وزیر نفت در امور برنامه‌ریزی به عنوان معاون مجامع و امور شرکت‌های هلدینگ خلیج‌فارس منصوب شد.

پس از وی، حبیب‌الله بیطرف، دیگر معاون بازنشسته وزیر نفت نیز به ریاست هیئت‌مدیره شرکت توسعه مدیریت پتروشیمی منصوب شد که این شرکت یکی از شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ خلیج فارس به شمار می‌رود.

جدای از این موارد، نکته جالب این است که خود جعفر ربیعی، مدیرعامل فعلی هلدینگ خلیج‌فارس نیز بازنشسته بوده و طبق قانون باید سمت خود را ترک کند اما تا امروز، چنین اتفاقی رخ نداده است. طبق اسناد موجود، وی حقوق خود را از سازمان بازنشستگی شوری دریافت می‌کند. ربیعی پیش از ورود به صنعت پتروشیمی، مدیرعامل متروی تهران بود که پس از تغییر و تحولات شهرداری تهران یکباره از سمت خود استعفا داد و چند روز بعد یعنی در اسفند سال گذشته مدیرعامل این شرکت شد. اشغال سمت‌های مدیریتی این شرکت توسط بازنشتگان بدون توجه به آنکه جوان‌گرایی یکی از شعارهای حجت‌الاسلام روحانی در انتخابات سال ۹۶ بود، در نوع خود عجیب است و امید می‌رود نهادهای نظارتی با دقت بیشتری به این مسئله ورود کرده و در صورت وجود تخلف، با متخلفان برخورد کنند.

خبر ویژه

در مجمع عمومی فوق‌العاده مصوب شد افزایش سرمایه ۳۲/۵ درصدی آپ در بورس

● در مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت آسان‌پرداخت پرشین (آپ)، سهام‌داران این شرکت با افزایش سرمایه ۳۲،۵ درصدی آپ در بازار بورس از محل سود انباشته موافقت کردند. در پی مجوز افزایش سرمایه سازمان بورس، مجمع عمومی فوق‌العاده آسان‌پرداخت پرشین صبح روز یکشنبه ۲۳ دی ماه ۹۷ در مجموعه فرهنگی ورزشی تلاش با حضور اکثریت سهامداران برگزار شد. در مجمع فوق‌العاده آسان‌پرداخت حامد منصوری، مدیرعامل شرکت آسان‌پرداخت پرشین به بررسی و تشریح عملکرد آپ در شش ماه اول سال مالی ۹۷ پرداخت و افزایش سرمایه ۳۲،۵ درصدی آسان‌پرداخت پرشین به تصویب سهام‌داران رسید. گفتنی است آسان‌پرداخت پرشین در سال ۹۵ با سرمایه هزار میلیارد ریالی در بازار دوم معاملات بورس شروع به کار کرد و درحال حاضر سرمایه خود را بعد از برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده سال ۹۷ به دو هزار و ۶۵۰ میلیارد ریال رسانده است. تأمین مالیی آپ از محل جذب سود انباشته به‌منظور جلوگیری از خروج وجه نقد بابت تأمین سرمایه در گردش لازم جهت تحقق طرح توسعه پایانه‌های فروشگاهی انجام می‌شود.

تصحیح و پوزش

● اعداد دارای ممیز منتشرشده در گزارش «سال سخت برای حوزه علمیه» در صفحه ۴ شماره روز یکشنبه به علت خطای فنی برعکس منتشر شده و برای خواندن عدد درست لازم است جای عدد صحیح و اعشار عوض شود.